

Slimību profilakses un kontroles centrs

NVPT kritēriji

Kritēriji pašvaldībām, kas vēlas iestāties Nacionālā veselīgo pašvaldību tīklā

Izstrādāti, pamatojoties uz Pasaules veselības organizācijas vadlīnijām un ieteikumiem (*WHO Healthy Cities Network*) un starptautisko praksi)

1. Principu un stratēģiju apstiprināšana

1.1. Pašvaldība ir izdevusi domes rezolūciju, lēmumu par dalību Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā (turpmāk – Tīkls).

1.2. Pašvaldībai ir izstrādāts vai ir izstrādes procesā politikas plānošanas dokuments (piem. attīstības stratēģija, plāns, programma) vienam gadam vai vairākiem gadiem, kurā ir iekļauta sabiedrības veselības nozīme un veselības veicināšanas pasākumi pašvaldību iedzīvotāju veselības saglabāšanai un uzlabošanai, saskaņā ar „Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” minētajām prioritātēm.

1.3. Pasākumi, kas iekļauti pašvaldības politikas plānošanas dokumentos (plānā, stratēģijā, programmā) balstīti uz Veselības ministrijas izstrādātajām „Vadlīnijām pašvaldībām veselības veicināšanā”, dažādām sabiedrības veselības mērķa grupām vismaz trijās sabiedrības veselības jomās (fizisko aktivitāšu, veselīga uztura veicināšana un atkarību izraisošo vielu profilakse).

2. Resursi

2.1. Pašvaldība ir identificējusi koordinatoru, kurš koordinēs Tīkla noteikto kritēriju ieviešanu pašvaldībā (turpmāk - tīkla koordinators). Tīkla koordinators var būt arī pašvaldības deleģētā kontaktpersona Veselības ministrijai veselības veicināšanas jautājumos. Pašvaldība nodrošina tīkla koordinatoram nepieciešamos resursus pienākumu veikšanai.

2.2. Pašvaldība ir identificējusi pašvaldības politisko amatpersonu (domes deputātu), kurš būs atbildīgs par Tīkla pasākumu īstenošanu.

2.3. Pašvaldība ir atvēlējusi resursus (cilvēkresursus, materiāltehniskos, administratīvos un finanšu) veselību veicinošu aktivitāšu īstenošanai un atbalsta sniegšanai Tīkla kritēriju ieviešanai pašvaldībā.

2.4. Pašvaldībā ir izveidota starpsektoru vadības komisija, kura nodrošinās Tīkla kritēriju īstenošanas uzraudzību. Starpsektoru vadības komisijā tiek iekļauti pārstāvji no izglītības, sporta, vides, attīstības, sociālās, veselības sektora, kā arī nepieciešamības gadījumā var tikt iekļauti eksperti no citām jomām un pārstāvji no nevalstiskām organizācijām.

2.5. Ja pašvaldībā darbojas sociālo lietu, veselības lietu vai cita komisija, kurā regulāri tiek izskatīti arī jautājumi saistībā ar sabiedrības veselību, veselības veicināšanu vai veselības aprūpi atsevišķu Starpsektoru vadības komisiju nav nepieciešams veidot, ja vien pašvaldība pati to nevēlas. Tīkla kritēriju īstenošanu un uzraudzību ir iespējams risināt sociālo lietu, veselības lietu vai citas komisijas ietvaros, pieaicinot citu sektoru pārstāvjus (izglītības, sporta, vides, attīstības, sociālās, veselības sektora u.c.). Komisijā darbojas tīkla koordinators un pašvaldības atbildīgā amatpersona.

2.6. Pašvaldībā tiek organizētas regulāras ikgadējas apmācības, semināri pašvaldību iestādēs strādājošiem (policistiem, skolotājiem, skolu māsām, skolu psihologiem, sociāliem darbiniekiem, skolu metodikām, sporta speciālistiem u.c.) un veselības aprūpēs iestādēs strādājošiem (māsām, ārstiem, ārstniecības atbalsta personām) par sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumiem.

3. Rezultāti

3.1. Pašvaldība īsteno dažādas veselību veicinošas aktivitātes dažādām mērķa grupām, savu iedzīvotāju veselības uzlabošanai un saglabāšanai un Tīkla kritēriju ieviešanai pašvaldībā.

3.2. Pašvaldības mājas lapā, citos pašvaldību portālos un drukātos medijos ir pieejama informācija par veselības veicināšanas pasākumiem, kā arī jautājumiem par sabiedrības veselību un veselības aprūpi.

3.3. Pašvaldības ēkā, sociālajā dienestā, sociālajā mājā, slimnīcā, veselības aprūpes iestādēs, centros, aptiekās, kultūras namos u.c. ir pieejama informācija (bukleti, plakāti, skrejlapas utt.) par veselības veicināšanas pasākumiem, kā arī jautājumiem par sabiedrības veselību un veselības aprūpi.

3.4. Pašvaldība, veicot pilsētvides plānošanas vai teritorijas plānošanas darbus, zemes izmantošanas, teritorijas labiekārtošanas, apbūvēšanas darbus, izvērtē vai un kā plānotās darbības ietekmē vietējo iedzīvotāju veselību, drošību un dzīves apstākļus. Izvērtēšanai tiek pieaicināti dažādi eksperti, kā arī pilsētvides plānošanas darbos tiek iesaistīti tīkla koordinators un atbildīgā amatpersona.

3.5. Pašvaldībā pastāv noteikta sistēma un tiek regulāri organizētas publiskās apspriešanas dažādos sabiedrības veselības jautājumos (pilsētas apbūve, plānošana un labiekārtošana, pasākumi, aktivitātes sabiedrības veselības jomā, veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība, sanitārie pasākumi utt.), kuros iedzīvotājiem ir tiesības izteikties.

4. Sadarbība

4.1. Pašvaldības atbildīgā amatpersona piedalās Tīkla ikgadējās sanāksmēs.

4.2. Pašvaldības tīkla koordinators apmeklē Tīkla koordinācijas komisijas rīkotās sanāksmes.

4.3. Pašvaldībai notiek regulāra sadarbība ar vietējām nevalstiskām organizācijām, un vietējiem uzņēmējiem - sporta klubiem, vietējiem ražotājiem utt., dažādu veselību veicinošu pasākumu organizēšanā un īstenošanā.

© SPKC 2016. Visas tiesības rezervētas.